

PRACE NAUKOWE nr 1115
Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego
we Wrocławiu

GOSPODARKA A ŚRODOWISKO

5

Zarządzanie środowiskiem –
gospodarka przestrzenna –
zarządzanie jakością

Redaktor naukowy
Tadeusz Borys

Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego we Wrocławiu
Wrocław 2006

Komitet Redakcyjny

*Andrzej Matysiak (przewodniczący),
Tadeusz Borys, Jan Lichtarski, Adam Nowicki, Zdzisław Pisz,
Waldemar Podgórski, Wanda Ronka-Chmielowiec, Jan Skalik, Stanisław Urban*

Recenzenci

*Józefa Famielec, Kazimierz Górka, Krystian Heffner, Ryszard Janikowski,
Irena Jędrzejczyk, Eugeniusz Kośmicki, Krystyna Lisiecka, Jacek Łuczak, Władysław Mantura,
Krzysztof Mazurski, Andrzej Papużyński, Jan Paradysz,
Franciszek Piontek, Leszek Preisner, Elżbieta Skrzypek*

Redaktor Wydawnictwa

Agnieszka Flasińska

Redakcja techniczna

Barbara Łopusiewicz

Korektor

Barbara Cibis

Projekt okładki

Maciej Szłapka

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
Wrocław 2006

PL ISSN 0324-8445
PL ISSN 1732-0690

Druk i oprawa: Zakład Graficzny AE we Wrocławiu. Zam. 582/2006

Spis treści

Wstęp	9
I. Zarządzanie środowiskiem	
Bartosz Bartniczak: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jako podmiot udzielający pomocy publicznej	13
Piotr Białowąt: Problematyka efektywności systemów zarządzania środowiskowego w obliczu konsolidacji przedsiębiorstw	25
Agnieszka Becla: Postrzeganie problematyki środowiskowej w funkcjonowaniu małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce – wybrane aspekty	33
Grażyna Borys: Dyskusja na temat pojęcia i istoty podatków ekologicznych	50
Tadeusz Borys: Istota i rozwój analizy przyczynowo-skutkowej z wykorzystaniem wskaźników	60
Stanisław Czaja: Samoczynna renaturyzacja obszarów nadmiernej eksploatacji gospodarczej w Sudetach – pojęcie, formy, przyczyny i skutki.....	70
Agnieszka Ciechelska, Tomasz Poskrobko: Wpływ regulacji środowiskowych na działalność przedsiębiorstw	85
Zbigniew Dokurno: Równowaga ekologiczna w agregatowych modelach wzrostu gospodarczego jako fundamentalny czynnik realizacji strategii ekorozwoju.....	95
Andrzej Graczyk: Informacyjne podstawy szacowania szkód ekologicznych na przykładzie oddziaływań górnictwa odkrywkowego	107
Zbigniew Jakubczyk, Marek Janicki: Ekologiczna reforma podatkowa jako jeden z elementów przemian finansów publicznych państwa.....	121
Małgorzata Markowska: Pozycja Polski w świetle badań zrównoważonego rozwoju środowiska	128
Agnieszka Panasiewicz: Przesłanki prawne zarządzania ryzykiem środowiskowym	140
Adam Płachciak: George’a Berkeleya koncepcja świata i przyrody	150
Michał Ptak: Kierunki przeznaczania wpływów z tytułu opłat i podatków ekologicznych	156
Małgorzata Sej-Kolasa: Monitoring stanu środowiska jako element oceny realizacji polityki ekologicznej państwa	168
Anetta Zielińska: Istota „planowania partnerskiego” w planach ochrony obszaru Natura 2000	179

II. Gospodarka przestrzenna

Franciszek Adameczuk: Przestrzenne aspekty współpracy gospodarczej na pograniczu polsko-niemieckim na przykładzie Dolnego Śląska i Saksonii.	191
Małgorzata Kulka, Wiktor Szydło: Rozwój polskiego rolnictwa w kontekście wprowadzenia Wspólnej Polityki Rolnej	202
Małgorzata Markowska, Danuta Strahl: Innowacyjność regionalnej przestrzeni europejskiej w aspekcie rozwoju sektora usług	215
Urszula Markowska-Przybyła: Polityka przestrzenna a współczesna polityka regionalna – zarys problemu	226
Elżbieta Sobczak: Segmentacja regionalna i konkurencyjność jako podstawy lokalizacji przestrzennej przedsiębiorstwa zagranicznego	238
Katarzyna Więznowska: Możliwości absorpcji przez Polskę funduszy strukturalnych w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej	248

III. Zarządzanie jakością

Dorota Bobik: Kierunki rozwoju systemów jakości w niemieckim przemyśle samochodowym na przykładzie VOLKSWAGEN Motor Polska w Polkowicach	269
Maja Jedlińska: Polityka ochrony praw konsumenta w Unii Europejskiej a wzrost jakości i konkurencyjności gospodarki	282
Piotr Rogala: Uwagi dotyczące terminologii związanej ze sformalizowanymi systemami zarządzania jakością	298
Paweł Skowron: Zarządzanie bezpieczeństwem informacji – koncepcja i zastosowanie	305
Aleksandra Sus-Januchowska: Zintegrowany system zarządzania jakością, ochroną środowiska oraz bezpieczeństwem i higieną pracy	314

Summaries

Bartosz Bartniczak: National Fund for Environmental Protection and Water Management as an institution granting state aid	24
Piotr Białowas: Problem of efficiency of environmental management systems in consolidation of enterprises	32
Agnieszka Becla: Perception of environmental problems by small and medium-sized enterprises in Poland – selected aspects	49
Grażyna Borys: Discussion on the concept of ecological taxes	59
Tadeusz Borys: The concept and development of the cause-effect analysis including the implementation of indicators	69
Stanisław Czaja: Self-renaturalisation of the high-economic-exploitation-lands in Sudetes Mountains Region – notion, forms, causes and results	84

Agnieszka Ciechelska, Tomasz Poskrobko: The influence of environmental regulations on the activity of enterprises	93
Zbigniew Dokurno: The ecological equilibrium of the aggregate economic growth models as a fundamental element of sustainable development	106
Andrzej Graczyk: Informational basis for ecological damage assessment on the example of opencast mining	119
Zbigniew Jakubczyk, Marek Janicki: Ecological reform of the tax system as an element of reforming public finance	127
Malgorzata Markowska: Position of Poland in the perspective of environmental sustainable development research	139
Agnieszka Panasiewicz: Legal premises of the environmental risk management	149
Adam Plachciak: George Berkeley's concept of the world and nature	155
Michal Ptak: The way of using the revenue from environmentally related charges and taxes	167
Malgorzata Sej-Kolasa: The monitoring of environmental condition as an element of evaluation of the execution of the state's environmental policy	178
Anetta Zielińska: The essence of "the partnership planning" in the projects of protected areas Natura 2000	186
Franciszek Adamczuk: Global aspects of the economic cooperation on the Polish-German border on the example of Lower Silesia and Saxony regions	201
Malgorzata Kulka, Wiktor Szydło: Development of Polish agriculture in the context of implementation of common agricultural policy	214
Malgorzata Markowska, Danuta Strahl: Innovativeness of European regional space in the aspect of service sector development	225
Urszula Markowska-Przybyła: Spatial development policy versus contemporary regional policy – outline of a problem	237
Elżbieta Sobczak: Regional segmentation and competitiveness as the basis for spatial localisation of a foreign enterprise	247
Katarzyna Więznowska: The potential of structural funds absorption in the first years of EU membership	265
Dorota Bobik: Directions in quality systems development in German automobile manufacturing based on VOLKSWAGEN Motor Poland in Polkowice	281
Maja Jedlińska: The policy of consumer protection rights in the European Union vs. an increase of quality and competitiveness in economy	296
Piotr Rogala: Notes on terminology connected with formalized systems of quality management	304
Pawel Skowron: Information security management – conception and use	313
Aleksandra Sus-Januchowska: An integrated management system of quality, environmental protection, and work safety	325

Wstęp

Niniejsza publikacja jest piątym z kolei zeszytem w ramach serii tematycznej „Gospodarka a Środowisko” Prac Naukowych Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, a prezentowane w tym tomie artykuły dotyczą szeroko rozumianych relacji gospodarki ze środowiskiem przyrodniczym.

Większość prac dotyczy różnych aspektów zarządzania środowiskiem, a przede wszystkim:

- roli pomocy publicznej w ochronie środowiska,
- efektywności zarządzania środowiskowego,
- istoty opłat i podatków ekologicznych oraz ekologicznej reformy podatkowej,
- podstaw zarządzania ryzykiem środowiskowym,
- postrzegania problematyki środowiskowej w filozofii i w przedsiębiorstwach,
- problemów równowagi ekologicznej w modelach wzrostu, przykładów jej naruszania w Sudetach oraz szacowania skutków antropopresji np. górnictwa odkrywkowego,
- monitoringu stanu środowiska oraz analizy wskaźnikowej,
- planowania na obszarach Natura 2000.

Drugi blok tematyczny dotyczy gospodarki przestrzennej, a zwłaszcza problemów:

- współpracy transgranicznej,
- rozwoju polskiego rolnictwa w kontekście Wspólnej Polityki Rolnej UE oraz możliwości absorpcji przez Polskę unijnych funduszy strukturalnych,
- innowacyjności regionalnej przestrzeni europejskiej,
- polityki przestrzennej oraz segmentacji regionalnej i konkurencyjności jako podstawy lokalizacji przestrzennej działalności gospodarczej.

Trzeci blok artykułów dotyczy zarządzania jakością w kontekście:

- integrowania systemów zarządzania,
- polityki ochrony praw konsumenta,
- bezpieczeństwa informacji,
- używanej w zarządzaniu jakością terminologii,
- rozwoju systemów jakości np. przemysłu samochodowego.

Dziękuję autorom za współudział w opracowaniu tego zeszytu i mam nadzieję, że spełni on oczekiwania czytelników.

Tadeusz Borys